

jobb operett... ez a legna... A Paganini... értült és ebr... z zeneszerző... r holnap lesz... nyul a teljes... z s inház lá... ynsk vezető... Ihász, Sei... lóna érdeke... zámait Adler

ovics fellépé... zozat 82)

bb operettje... ász fellépésé... dor hegedű... Sorozat 83.)

A. Sorozat-

yelláris. (Az... ott helyárek... fy tanár. —... fellépésével.

kessé (Bírlat... at 86)

15 B. Soro-

sértet (Szent... szállított hely-

Lili, Ihász és... ott helyárek.

anai (Bárlat... at 91)

ÉSEK

magabb beár... 250 lej, elő-

gazók

endéglője, No 19.

eti butorozott... 1900

éti) egy vagon... Erekldők

hullás

pa ellen leg... er-Petrol"

nyhás

keresek

han. Cim a Fra... Pop 10.

snó keresztetik... zozott szobába... zélébe. Cim a

Szerkesztőség és kiadóhivata



3181 Dl. Ramasetter Róbert Budapest. I. Disztr 2. II. 8.

HÍR

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában

Egész évre	1050
Félévre	550
Negyedévre	290
Egy hónapra	100
Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejfel drágább	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ek 40
Havszám ára	ek 2

1926 október 14 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * 13. évfolyam * 224 szám

5687 Chesván 6

A bosszuálló tarifa

Az az államférfiúi bölcsesség, mely az állam polgárában nem akar és nem tud mást látni, mint szelid fejőstehenet, mint mindig, ezuttal is bosszút állott. A CFR. horribilis tarifaemlése, — mint arról lapunk legutóbbi számában beszámoltunk, — nem hogy megjavította volna a vasuti közlekedést, hanem elérte azt, hogy az ezideig zsuftoltan futó vonatok teljesen elnéptelenedtek.

Szomorú elégtétel ez, de mégis elégtélen a közönség számára, amelyet hét éven keresztül minden alkalommal állami árdrágítási manőverrel gyötörték gazdaságilag ellenállóképtelenné. Nem kell hozzá Smidth Adám teóriája, sem Richardo gazdaság-elmélete, hogy jőzön észsel még egy államférfiú is belássa, az állam részére csak úgy és akkor lehet anyagi teljesítményt várni a közönségtől, ha az állam először lehetővé teszi ezt a teljesítőképességet.

Az anyagi teljesítőképességhez pedig nem drákói adótörvényeken, nem az állami monopolizációk árfelemelésén keresztül vezet az út, hanem ép ellenkezőleg: minél szélesebb néprétegek fogyasztóvá tételén keresztül. Amikor tehát az állam pénzügyi vezetői fokozni akarják az állami jövedelmeket, először szigorúan számot kell vetniök a polgárok kereseti viszonyival, olyan gazdasági atmoszférát kell teremteniök, amely a megélhetést könnyűvé, a termelést racionálissá, az árak cirkulációját könnyebbé teszi.

Minderre emdség egyetlen kormánynek sem jutott eszébe gondolni, ellenkezőleg, minden szelvedettük olyan szinezetűsek tűnt fel, mintha szándékosan akarnák előmozdítani ennek a gazdaság országnak teljes pauperizálódását. A pauperizálódást teljes mértékben sikerült elérnie a kormányoknak s ha ilyen rohamképében halad előre az ország gazdasági életének teljes lerombolásában, akkor rövidesen azt is el fogja érni, hogy nemcsak a vasutak néptelenednek el, hanem elnéptelenednek az adóhivatalok is. Mert ma már ott tartunk, hogy az adóval agyonterhelt tömegek feladják üzleteiket, feladják vállalatukat s inkább az elproletarizálódás örvényében útnak el, semmint keresztütket teljes egészében az adóprának dobják oda.

Minden jőzön ember előre láthatta, hogy a CFR horribilis tarifaemléseivel nem hogy létre lehetne hozni a vasutak konszolidációját, hanem még az a látszólagos konszolidáció is meg fog szünni, amely eddig megvolt. Az elnéptelenedő vonatok egyet jelentenek a CFR pénzügyiségnek még teljesebb leromlásával, egyet jelentenek az eddig is hiányos és rozoga kocsi-park még nagyobb mértékben való tönkremenetelével, egyet jelentenek a földműves, a kereskedő teljes anyagi csődjével, egyet jelentenek a termelés csökkenésével, mert hiszen nem lehet komoly termelés ott, ahol a piacok felvevőképessége egyenes arányban csökken az államférfiúi bölcsesség konokságának fokozódásával.

A román vasutak konszolidációja csak apriorisztikus intézkedésekkel lett volna keresztelvíhető, olyan állami behatározásokkal, amelyeknek eredménye bőségesen rendelkezésre álló teher- és személyi kocsi-park lett volna, az utazás biztonsága s a szállítási díjaknak mérsékelt árszabása. Ebben az esetben a forgalomból befolyó összegek bőségesen fedették volna a vasutak helyreállításához szükséges összegeket. Mindezt minden kévéházi közgazdász nagyon jól tudja, egyedül a kormányban üő hivatalos közgazdászok nem tudják, akik „deux ex machina”-szerű megoldásokkal próbálkoznak az állam és a közönség kórára.

A tarifa tehát bosszút állított és valljuk meg, ez a bosszuállás teljes mértékben jogosult. A

félő csak az, hogy a közlekedésügyi miniszterium levitézlett bölcsesége ebből sem fog okulni, s hogy ad absurdum vigye a maga

kártékony bölcsességét: még egyat fog rófolni a tarifán. Mert fő a következetesség, ha azt egy egész ország sinylt is meg.

Bucsan államtitkár türelemre inti a kisebbségeket

A kormány reflektál a gyergyószentmiklósi kritikákra

(Bucuresti-Bukarest, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar párt gyergyószentmiklósi nagygyűlésén több felszólaló a paktum-igéretnek beváltásáról érdeklődött és leszögezte, hogy a kormány nem tulságosan írt ígéreteinek realizálására. Noha ezek a kritikák mindvégig szelid modorban hangzottak el, a kormány mégis figyelmét a kritikákra és Bucsan belügyi államtitkár ma megához kérte a saját képviselőit és nyilatkozott előtük a magyar párt gyergyószentmiklósi nagygyűlésén a kormány ellen elhangzott támadásokra.

— Hallottam, — mondotta Bucsan államtitkár — hogy a magyar párt gyergyószentmiklósi kongresszusán több felszólaló kritizálta a kormányt és azzal támadta, hogy nem

teljesítette, amit ígért és így a magyarság eselődött reményeiben. A kormány nem hagyja befolyásoltatni magát sem a kritikától, sem a támadásoktól. Folytatja az ő általa inangurált politikát azon az úton, amelyet ő nyitott meg. A kormány kisebbségi politikájának az a karaktere, hogy az etnikai kisebbségek saját érdekkükben szokják meg végre a dolgok megváltozott rendjét és a változott viszonyok minden konzekvenciáját vonják le. Ez az ut csak most nyitott meg előtük. Akadályok természetesen úgy az egyik, mint a másik oldalon is vannak, de akik elő pillanatban elvesztik bizalmukat és türelmüket, azok arról tesznek tanúságot, hogy híjjával vannak minden politikai ér-

A nemzeti parasztpárt kormányzási programjának tizenégy pontja

Az új párt kormányzási programja széleskörű reorganizációt és demokráciát hirdeti

(Cluj-Kolozsvár, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt a fuzió ratifikálását megelőző tárgyalásokon arra a megállapodásra jutott, hogy a párt programját először megbeszelve a közös kongresszussal és csak szután publikálja. Ezt a programot, amelynek tizenégy pontját kivonatossan már a ratifikáló kongresszusról való beszámolóukban közöltük, érthető érdeklődéssel várta az egész ország közvéleménye. A nemzeti parasztpárt hivatalos orgánusának közlése alapján itt ismeretjük részletesen a program tizenégy pontját.

Az összes szabadságjogok garanciája

Az első pont megállapítja, hogy a legnagyobbodott Romániának olyan alkotmányra van szüksége, amely a polgárok összességének szabadon kifejezésre juttatott akaratából fakad és kezessége a nemzet eleven ereje fejlődésnek. Ezért az alkotmány magában kell foglalja az összes állampolgári szabadságjogok garanciáját, valamint a törvényes védekezés eszközeit bármilyen hatalommal való visszaéléssel szemben.

A második pont a közigazgatásról tartalmaz intézkedést, amelyet a decentralizációs és helyi autonómia alapján kíván érszervezni.

A harmadik pont a köztisztviselőről a következőket mondja: A köztisztviselők státuszának garantálnia kell a tisztviselői kar erkölcsi és anyagi függetlenségét. A köztisztviselőknek szigorúan meg kell tiltani, hogy bármilyen funkciót viselhessenek részvénytársaságok igazgatóságában, vagy felügyelőbizottságában.

A katonai szolgálati idő leszállítása

A negyedik pont az igazságszolgáltatás függetlenségét és a megközelíthetelenségét kívánja garantálni.

Az ötödik pont jól felszerelt politikamentes hadsereget kíván és azt, hogy a katonai szolgálati időt fokozatosan egy évre szállítsák le.

A gyulafehérvári program

A hatodik pont a vallás- és közoktatásügyi programot foglalja össze, harcot hirdeti az an-

alfabétizmus ellen, a gazdasági és a szakoktatás kiépítéséről, az egyetemi autonómia kiszélesítéséről, az egyházak és a papok állami szubvenciójáról tartalmaz intézkedéseket. Ebben a pontban van összesítve a párt kisebbségi programja is a következő két bekezdéssel:

Az etnikai kisebbségekkel szembeni részletet a gyulafehérvári határozatok fogják tartalmazni.

Hasonlóképpen a gyulafehérvári határozatok értelmében kell megoldani a kisebbségi egyházak kérdését.

A hetedik pont a párt gazdasági programját szögezi le. E pont legjelentősebb része az agrárprogram, amely így hangzik:

„Az agrártörvény végrehajtásának azonnali adminisztratív és esetenként való revízió alá vétels az előfordult szabálytalanságok megszüntetése érdekében, valamint ennek a törvénynek törvényhozási revíziója alkalmas időben a következő célok szem előtt tartásával:

1. Azoknak a személyi jellegű kivételes rendelkezéseknek megszüntetése érdekében, amelyek különösképpen a bérbeadott nagybirtokokra vonatkoznak.

2. A bérbe nem adott nagy birtokokra vonatkozólag a kisajátítástól mentes terület leszállítása.

a) Száz hektárra, ha nem farmbirtokról van szó;

b) kétszázötven hektárra, ha olyan farmbirtokról van szó, ahol a földigénylők nincsenek kielégítve és 500 hektárra, ahol a földigénylők már ki vannak elégítve.

A pénzügyi reformok

A nyolcadik pont a pénzügyi reformok terét szögezi le. Ez a pont hangsúlyozza, hogy e kérdések megoldása nélkül az ország konszolidációja el nem képzelhető. A valutakérdésre vonatkozólag a következőket mondja a program:

Abban a pillanatban, amikor meg lesznek a feltételei a lej végleges stabilizálásának, újra be fogják vezetni a bankjegyek konvertibilitását a bel- és külföldön megállapított árfolya-



mon, egyelőre azonban a külfölddel való csereforgalomra korlátozza. Ebből az alkalomból a Banca Nazionale újjászervezése is napirendre fog kerülni olyképen, hogy az úgy a kormánytól, mint a különböző politikai és pénzügyi csoportoktól teljesen független legyen. Ennek az érdekében a bank vezetésében az állam és a részvényesek reprezentánsain kívül részt kell, hogy kapjanak a mezőgazdaságnak, az iparnak, a kereskedelemnek, a pénzügyvilágnak és a szövetkezeteknek képviselői is. A kiviteli illetékek a jövőben ne képezik az állam bevételeinek jelentős részét, aminek érdekében az egyenes adózás az erős progresszivitás szellemében át akarják építeni a rendes állami bevételeket, főként az ország gazdasági kincseinek fokozottabb kereskedelmi valorifikálása útján emelni.

A kilencedik pont a költségvetés egyenaujának kérdését tárgyalja.

A tizedik pont a munkáskérdésről szól és

Meghamisították Oppenheimer bécsi előadását

Beszélgetés a világhírű zsidó nemzetgazdással arról, hogy mit látott a valóságban Palesztinában és mit mondott róla Bécsben

(Bécs, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) 1914. év óta nem láttam Oppenheimert. Azóta sem öregedett meg. Azóta is megvan a régi, öklös, minden tekintet nélküli, — az ember szinte kizártságba esik azt mondani: büszkeséges modora, amily mindig kiemelte őt a szürke szobatudósok céhéből. Bármit is mondjon, amit mond, az mindig telfisítő, mindig ösztökélő, izgató, nyugtalanító: de nem a mi zsurnaliszta lelkü korunk ideges nyugtalanságával, hanem a kereső ember szent pihenéskültsége nyilatkozik meg benne, aki megragadja az igazságot, hirdeti az igazságot még ott és akkor is, amikor ő maga egyáltalában nincs elragadtatva tőle.

Főremagyarizáció előadását

Természetesen a legutóbbi Palesztina utazásáról beszélgetünk, amelyet a cionista executive és a Keren Hajjeszold direktoriumának meghívására tett és amelynek eredményéről egy erős páthosszal teli emlékiratot nyújtott át a Cionista Világszervezet vezetőségének. Ez az emlékirat még nem került nyilvánosságra, de nagyon kíváncsok volna, ha az Executive ezt a dokumentumot hozzáférhetővé tenné a nyilvánosságnak, mert bizonyos az, hogy feltétlenül nagy és, merem állítani, szinte történelmi jelentősége van. A legjobb propaganda az igazság és amint éppen Oppenheimer citálja nekem: „You can fool all the people anytime, you can fool any people all the time but you can't fool all the people all the time”. (Minden népet meg lehet csalni bizonyos időben, egyes népet minden időben meg lehet csalni, de minden népet minden időben nem lehet megcsalni.)

Oppenheimer a palesztinai megfigyeléseiről egy előadást tartott Bécsben, amely előadás a zsidó és nem zsidó sajtóban élénk visszhangra talált. De, sajnos, ebben az esetben nem lehet azt a német közmondást idézni, hogy az erdő úgy visszhangzik, ahogyan belé kiabálnak. Oppenheimer semmiképpen sincs elragadtatva attól a formától, amelyet szenzációra éhes zsurnaliszták az ő szavainak adtak.

Nem hamisítás, csak karikatúra

Azt mondja nekem:

— Hiszen én teljesen tehetetlen vagyok az ellen, hogy bárnyik hallgató azt hallja ki a

a szakszervezetek becsületes elismerését és a tőke és a munka közötti közvetítő szervnek való elfogadását szögezi le.

A tizenegyedik pont a forgalom problémáját tárgyalja. A forgalom vajdó problémáját akként bírálja az egyesült párt programja megoldani, hogy az államvasutaknak teljes kereskedelmi autonómiát ad s a miniszteriális autokrácia befolyását megszünteti. Ugyanilyen alapon kívánja újjászervezni a posta-, táviró- és távbeszélő-szolgálatot is, a tarifák megállapítását minden esetben a kormány és a törvényhozás jóváhagyásától tévéen függővé.

A külföldi tőke bevonása

A tizenkettedik pont a külföldi tőkével foglalkozik. Az ország termelő eszközeinek újjáteremtése és kincseinek értékesítése érdekében idegen tőkére van szükség. A külföldi tőkék idevonása azonban nem képzelhető el másként, mint azoknak a feltételeknek megteremtésével, amelyek a háborút követő időkből tökéletesen hiányosak. Ezek a feltételek: az alkotmányosság és törvényes és teljes uralma, a külföldi és a román tőke egyenlő kezelése törvényes közigazgatás előtt, a gazdasági rendszir állandósága, valamint az állam és magánosok között létrejött szerződéseknek a törvények keretei között való felülbiztosítás.

A tizenharmadik pont új alapokra kívánja fektetni a közegészségügyet és a testnevelést.

A tizennegyedik pont a külpolitikát, amely a dolog természete szerint ez a program pont nagy általánosságokban mozog és konkrétan csak a szomszédállamokkal, valamint a volt ellenfelekkel való jó viszony kiépítését és Oroszországgal Bessarabia egyesülésének alapján, a kapcsolatok felvételét hangsúlyozza.

szavaimból, ami éppen az ő zagyva gondolatainak megfelel. Azokban a lapudósításokban, amelyekről ő beszélt, alig van egy szó, amelyről azt lehetne mondani, hogy egyenes hamisítás. De az egész kép, amelyet előadásomról csináltam, becsületlenül el van torzítva, el van fordítva, valóságos karikatúrává van téve. Hiszen nem szabadhatok minden lapudósító után, hogy rendre utasítsam. Biztosan ő is ismeri azt a híres anekdotát az egyszerű gyerekről, aki az egyetlen tanult és levelet írt az apjának: „Apám küldj pénzt.” Az apa, aki nem tudott olvasni, a szomszédjával olvastatta el a levelet, akinek véletlenül imponálón erős basszus hangja volt. Milyen felháborodás tört ki az apából a fia kegyeletlenül gorbomba követelése felett! Mindaddig, amíg a másik szomszéd jött, akinek véletlenségből olvadókönyv tenor hangja volt: és ennek a felolvasásában a kérdés olyan meghatóan hangzott, hogy az apa leike szinte megindult rajta. Látom kérem, az én előadásomat basszus hangon olvasták. Előadásomat azzal a megállapítással veztettem be, hogy sajnos, senki sem akarja Palesztinát szemügyre nézni. Az egyik mindent rózsásnak lát, a másik mindent szürkének. Ezek a zsurnaliszták az előadásommal szemben sem akarták letenni a szemüvegüket. De hiszen vég-eredményben nem ez a fontos, hanem az, hogy az én megállapításaimból a helyes konzekvenciákat levonjuk.

És ezzel Oppenheimer már benne volt annak elbeszélésében, hogy mi mindent látott és tapasztalt Palesztinában.

Az Oppenheimer-szisztéma

A meghívójai kísérlet, hogy egy telepes szövetséget létesüljön Oppenheimer alapszelveinek pontos betartásával, már az első stádiumában a világháború előtt megingott és ebben a formában nem lehetett tovább folytatni. Oppenheimer mindamelllett azt gondolja, hogy ez a mód a legjobb a zsidó mezőgazdasági telepések alapítására Palesztinában. Hetedfélesztendő óta ő maga egy mintagazdaságot vezet Bärenkelauben a maga rendszere szerint és ezt a kísérletet teljesen sikerültnek látja. Palesztinában egy olyan telepítési forma keletkezett, amely az első pillanatra nagyon hasonlít az Oppenheimer-féle elgondoláshoz, tudnillik a nagy kvucsa. De keserűséggel tölti el őt, hogy ezek a tele-

Miért végződik minden harisnyának ára héttel Siposnál? Mert a hetes szám szerencsét hoz mindenkinek, ki SIPOS-cégnél szerzi be harisnyáit. Kapható: Cluj, Regele Ferdinand-ut 8.

pek egyetlen jellegzetességükkel éppen az ellenkezőjére válnak mindannak, amit ő egyedül helyesnek tart: shlyett, hogy a hozadékot az egyes tagok munkásságához mértem és annak pontos arányában osztanák fel, a teljesen egyenlő felosztás alapelvén állanak és ezzel ugyazólván a kommunista gazdasági rendszert képviselik, amelyet Oppenheimer, a legelőszobban perhorraszkál. Ebben a rendszerben — mondja Oppenheimer — teljes gazdasági szabólatlanság uralkodik, amely aztán az egyéb életviszonyokra is kihatással van és ha ennek a gazdasági formának hamarosan véget nem vetnek, akkor Oppenheimer a legnagyobb vezedelmeket látja: tornyosulni az ország mezőgazdasági felépítésével szemben.

Tel-Aviv

Természetes, hogy Tel Aviv sem nagyon tesz neki, mindamelllett, hogy elismeri azokat a nagy zsidó eredményeket, amelyeket ez a város reprezentál. Tel Avivot éppen abban az időpontban látta, amikor az egy és más tekintetben nem éppen örvendetes negyedik allijsh likvidálásával kapcsolatos krízis már a csoportja felé kulminált és nem csoda, hogy ő, aki az egész cionista szervezet mellett a mezőgazdasági településeket tartja jövőendő fejlődésünk alapjainak, Tel-Avivotól a legkevésbé sem volt elragadtatva.

Ezzel szemben a his kvucában a fejlődésnek és a keserűnek igen életrevaló csirkét látja és különösen a Mossav ovdimról tud sok szépet és jót mondani. Oppenheimer úgy véli, hogy az eddigi munka megmutatta, hogy Palesztinában nagy tere van a gazdasági fejlődésnek és hogy a zsidók rendelkeznek azzal az emberanyaggal, amely ezt a munkát sikeresen véghez tudja vinni.

Nem lehet csodákat várni

— Harmadszor voltam most Palesztinában, — mondotta Oppenheimer — és a legutóbbi ottlétem óta meglehetősen hosszú idő mulott el, mert az országot a háború előtti idők óta nem láttam. Az igazsághoz képest meg kell állapítanom, hogy az egyik időponttól a másikig és különösen most hatalmas haladást és a zsidó munka óriási növekedését tudtam tapasztalni. Nem lehet Palesztinától csodákat várni és mindenekelőtt nem szabad azt célul kitűzni, hogy Palesztinából egy zsidó uralkodó ország csináljuk, amelyben arab szolgánép lakjék. Meg vagyok győződve róla, hogy Palesztina mindig zsidó-arab ország lesz és gazdasági munkánkban, de pszichológiailag is erre a perspektívára kellene berendezkednünk. És természetesen meg kell értenünk azt is, hogy Palesztinában, mint a világ minden országában is, sikerek és kudarcok kell, hogy váltakozzanak, hogy egy állami berendezkedéshez hasonló közadminisztráció, amely az egész világon csak nagyon kevés eredmény-százalékkal dolgozik, Palesztinában sem lehet százszázalékosan eredményes. De ha mindent megértjük és tekintetbe vesszük, akkor úgy gondolom teljes jogosultsággal várhatjuk a további nagy eredményeket. Remélem, hogy a cionista executive véghez is fogja vinni azokat a javaslatokat, amelyeket előbb terjesztettem és hiszek benne, hogy eljes bizalommal foghatunk hozzá a további munkához.

D. Hugó Hermann

A serdülő ifjuságnak raggel felkeléskor egy-egy kis phárnyi ter nézsetes „Ferencz József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vér-tisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinika-kon a Ferencz József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kintűn sikerrel alkalmazták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszer-tüzletekben.

Ivott-e már „Dácia” vizet?

A regé

A mindig szelt cikkeket írt arról, hogy a francia regény s isméri Romain Rolland Thomas Mann és éri, hogy e kiváló Dickens műveibez

Értéktelenek f mak és életet kor nem itók előre k irásművészeitl me hiányzik az epikai

Ign tussal né ves:tagotó intelligi alám:sztnai érve máhéz szembeszáll nikus korszak tar hogy több tenetük elem, hogy agyon a tudomány, a s Ignofus Wellset zolásán és vallj modern irtegyéuú gigantikus regény sren más halást

A konstalálás Ignofusnak: a m lényegesen más, mékei voltak, — hűdelmeiben ki epikai széleség, valója, az agitati lyozása és alfa rovására.

Mindex azonb regényei kevesebb sek, mint a balz hogy a regényíró dult volna s a f epikai széleséghe a regény számár

A balzaci és az antik epika a mákban ellátó k volt a terméke, még nem eldött leme, a társadal fedezések sava, eéges világszemle etikai világszer pozitívumokon é kölösi értelember

Balzac és Z epikus, nevezet kora lendült p forradalom s e vényekben intéz Balzac és a m életra: a po'ga éntend: a rorant nyugalmas életf

A tizenkilenc epikus: e száza alkotott, mely b idejök (a svó fi ntívek teljes m még történelmi, magába nemrég nyíla kezésait.

A ma írőja leg:senálisabb dekládéai kórén fogva is, nem séget. Az embe elején, mint e megítélés repr maga drámáját a természetud világnál egész véseiben osztál csomó új erköl val világgítatot letesen, szinte hatás és eilek nem foghatja egy erjedő, jó hangzavarkában nem zárkozhat tudás, célki ragégyalakjai c

Legolcsóbban

A regény feltámadása

A mindig szellemes és mindig okos Ignotus ekkor írt arról, hogy a mai regény, de különösen a francia regény súlyos válságba jutott és bár elismerte Romain Roland, Andre Gide, Marcel Proust, Thomass Mann és D'Annunzio értékeit, mégis úgy érzi, hogy a kiváló írók munkái Balzac, Zola, vagy Dickens műveivel mérve: szinte értéktelenek.

Értéktelenek főleg azért, mert nem a társadalmak és életek kozmikus egységéből fakadtak, hanem írók előre kitervelt, lélekszalagokkal, raffinált írásművészettel megtöltött csinálmányai, melyekből hiányzik az epikai levegő, hiányzik a monumetalitás.

Igen tusszal ráhív vitába szállani, annyi megvesztető intelligenciával, sugaras intuícióval tudja a létezési problémákat. Különösen az az érvével nehéz szembe szállni, hogy a mai regényei alexandrinikus korszak termékei, ami magyarázatul jelent, hogy több tudjuk az intellektuális, mint a művészi elem, hogy egyen vannak szaturálva a publicisztika, a tudomány, a szociológia, a lélektan elemeivel. Ignotus Wellset és France-ot állítja oda érrei igazolásul és valljuk meg: helyesen, mert a két modern irégyéység művei akár Balzac, akár Zola gigantikus regénykolosszusai mellé állítva — egészen más hatást váltanak ki belőlük.

A konstatacióban minden bizonyval igaz van Ignotusnak: a modern francia és német regény lényegesen más, mint a romantikus regényírás termékei voltak, — kevesebb bennük az élet nagy küzdelmeiben kiváló természetes feszültség, az epikai szélesség, annál több az író egyéni mondánivalója, az egitatív lezárás, a részletek kihangulyozása és aláfestése — a monumentális Egész rovására.

Minden azonban nem jelenti azt, hogy a Ma regényei kevesebb művészi értékkel volnának teljesebbek, mint a balzaci, vagy zolai regények voltak, hogy a regényírás szaradunkban dekadenciába fordult volna s a feltámadást a balzaci, avagy goethei epikai szélességhez való visszatérés hozná csak meg a regény számára.

A balzaci és zolai regény, a klasszikus dráma, az antik epika a maiól egy külső, mint belső formákban eltérő kornak, helyesebben korlátozott volt a terméke, annak a kozmikus egésznek, melyet még nem oldott fel a tudomány analitikus szellem, a társadalomtudományok és technikai felfedezések sava, de amelyet s amelyeket egy egységes világszemlélet: a kereszténység vallási és etikai világszemlélete fogott egybe, mely még pozitívumokon épült és sem tudományos, sem erkölcsi értelemben nem ismerte a relativitást.

Balzac és Zola egy kialakult kornak voltak epikusai, nevezetesen a gazdasági és politikai hatalomra lendült polgári osztálynak, mely a francia forradalom szellemi vívmányait akkor már törvényekben intézményesítette. A realizmus, melyet Balzac és a naturalizmus, melyet Zola hívott életre a polgári lélek lényegéből eredtek s Balzac minden romantizmusára ellenére is, lebiggszt, nyugalmis életformának volt költői megszólaltatója.

A tizenkilencedik század e két nagy francia epikusát e századnak még abban a fázisában élte és alkotott, melyben volt az íróknak és az embereknek idejük (a szó fizikai értelmében is) a széles epikai művek teljes megismerésére, amikor a polgári lélek még töretlenül, felszántatlanul várta és fogadta magába nemrég kialakult életének irodalmi megnyilvánulásait.

A mai írója — legyen bár a legeresebb és legszelídesebb — már idegdiszpozíciójával és érdeklődési körének messze elgazdó sokoldalúságánál fogva is, nem valósíthatja meg ezt az epikai szélességet. Az ember, aki még a tizenkilencedik század elején, mint egységes világszemlélet és erkölcsi megítélés reprezentársa élte és játszotta végig a maga drámáját és komikumát a földön, ma már a természettudomány, a lélektan, a szociológia világánál egészen más megvilágításba került, terek véseiben osztályokra és csoportokra szakadt, egy oszomó új erkölcsi és filozófiai megítélés reflektorával világgítatott meg s lelki tartalmában szédülétesen, szinte egyenként adifferenciálódott. Ennyi hatás és ellenhatás olvasztó tűzében izzva — az író nem foghatja meg az emberekben az abszolútumot; egy erjedő, jövendőjét lázasan kutató emberiség bangszavarában az igazi író nem vonakozhatik el, nem zárkozhatik bele elefántcsonttoronyába, hanem tudásával, célkitűzései szerint igyekszik megítélni regényalakjai cselekedetét, jellemét lelki adottságait.

Ezért van ezután az, hogy Wells és Bernhardt Shaw a regényt és a drámát részben agitációs eszköznek tekinti — egy jövendő társadalom, egy új erkölcsi világszemlélet kialakításához, hogy általában a ma nagy írója — álljon a baladás, vagy a reakció oldalán — publicisztikával toldja meg a Flaubert által szentnek hirdetett isteni részvétlenséget s hogy az irodalom irányja határozottan a publicisztika és a művészi riport regény felé halad.

Ez ma még szokatlan dolog s bizonyos, hogy igen felvilágosult, de a klasszikus esztétika szempontjain nevelődött kritikusként szinte megfoghatatlanul idegen valami. Am bizonyos, hogy az irodalom sem maradhat el az élet mellett, de azt mindig elő megérznie volt a kialakuló új világszemlélet. Az új világszemlélet felé baladó emberiség pedig a rádió, a reptelgő, a mozi, az osztályharc és a tudomány relativitása emberisége, melynek lelkiülete

izzásban és érésben levő eszmék, vajdó életformák nyomása alatt alakul, változik olyanná, amilyenek a Wellsok, Marcel Proustok, Romain Rolandok látják.

Az irodalom és főleg a regény kinőtt abból a korból, amikor csak esztétikai élvezetek forrása volt; a Ma regénye: biblia és evangélium kell, hogy legyen, mint ahogyan minden nagy erjedő korok irodalma evangélium és biblia volt — Danté isteni színjátéka, vagy Morus Tamás utópiája.

A ma regényirodalma tehát nem elhaló, dekadens regényirodalom, hanem csupán egy más irodalom, amely lehet, hogy nem a jövendő irodalma, de ezt az erjedő, nyugtalan, önmagát kereső korszakot kifejezi, önmagára dobenteli s így és ezen keresztül betölti hivatását. Nem grandiózus, de irányt mutató s ma erre van szükség.

Salamon László

A belgrádi kormány beadta lemondását

A ságrábi pályaudvari incidens robbantotta ki a válságot. Prágában új kabinet alakult

(Belgrád, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Radics és a zágrábi prefektus között történt incidens, amelyről részletesen beszámoltunk, tegnap a minisztertanácsot is foglalkoztatta. A tanácskozás után Uzonics miniszterelnök Topoliba utazott és a királynak jelen és tett a történetkről. Onnan visszaérkezve, kijelentette az újságíróknak, hogy a kormányválság még nem tört ki, egyelőre folytatják a helyzet megvizsgálását. Politikai körök biztosra veszik az összkormány lemondását, mert a kormány Radics által többiben megítmadott tagjai szabadulni akarnak a horvát vezértől.

Belgrád, október 13. Minthogy a délszlóti minisztertanács a radikális és a Radics-párttal megállapodni nem tudott, Uzonics miniszterelnök a királyhoz ment és beadta a kormánya lemondását. Értesítették a lemondásról a Sirkupstina elnökét és az üléseket a válság tartamára felfüggesztették.

A kormányválság megoldásáról számos kombináció merült fel. A legvalószínűbb, hogy a radikális Nincics és Korosek alakítanak új kormányt. Ebben az esetben koalíciós kormány alakulna. A kormánypártban pedig egy szerb, egy horvát és egy szlovén csoport foglalna helyet. A jelek szerint a válság hosszabb ideig el fog tartani.

Prága, október 13. A Cerni kormány lemondott és Svehla megalakította az új kabinetet, amelyben öt hivatalnok foglal helyet, köztük English, a jelenlegi pénzügyminiszter is, továbbá kilenc pártmber, köztük két német és pedig Harling igazságügyminiszter és Spina postaügyi miniszter.

A köztársasági elnök jóváhagyta a Svehla által előterjesztett új miniszteri listát. Most első ízben vesznek részt a kormányban a német pártok is. A kormány összetétele a következő:

Miniszterelnök: Svehla, cseh agrárius; külügyminiszter: Benes, aki hivatalaoknak számít, miután kilépett pártjából és lemondott a mandátumról; belügyminiszter: Cerni tisztviselő; pénzügyminiszter: dr. English tisztviselő; kereskedelemügyi miniszter: Peroutka tisztviselő; hadügyminiszter: Udrahl cseh agrárius; igazságügyi miniszter: Harting német szociálista; postaügyi miniszter: dr. Nosec cseh néppárti; vasutügyi miniszter: Reimann, felvidéki miniszter: Kálley.

A városi tanács igazolni fogja az állandó bizottság eddigi működését

Előkészületek a szombati közgyűlésre

(Cluj-Kolozsvár, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár városi tanács tagjai szombati délelőtti 11 órakor rendes közgyűlésre ülnek össze, amelynek tárgysorozatán a város legfontosabb és legsürgösebb megoldásra váró problémái szerepelnek. Mindenekelőtt soronkívül tárgyalásra kerül az állandó bizottság eddigi tevékenységének ellenőrzéséről tett jelentés, amelyet a nagytanács által e célra delegált bizottság fog előterjeszteni. Amint ismeretes, Tomescu felügyelő legutóbbi kolozsvári tartózkodása alkalmával utasította a nagytanácsot a permanens delegáció működésének kontrollálására. Ezt a kontrollt egy négytagú bizottság: dr. Valentin Porutiu, dr. Fischer Tivadar, dr. Romulu Boila és V. Jonescu el is végezték és az minden valószínűség szerint igazolni fogja az állandó bizottság intézkedéseit. A legfőbb közigazgatási tanács mindaddig nem foglalkozik a kolozsvári városi tanács ügyével, míg e vizsgálat eredményéről jelentést nem kap, ami ismételtén illuzóriusá teszi a feloszlattásról kolportált híreket.

A tárgysorozatban szerepel ezenkívül a város és a gázgyár közötti békítésszerződési viszony revíziója. Többiben beszámoltunk arról, hogy a belga konzorcium, amely jelenleg a gázgyár-üzemét irányítja, hiteltalan lelkiismeretlenséggel kezeli a város tulajdonát képező gyár üzemi berendezését, amelynek következtében százezer lejűs értékek vannak pusztulásra ítélve. Bár a város a nyitváncs szerződésszegés

folytán a békítéi viszonyt szonnal felbonthatná és a gyárüzemet saját kezelésébe vehetné át, miután az ehhez szükséges tökébefektetéssel nem rendelkezik, arra fog csupán szorítkozni, hogy a gyár igazgatóságát erőlyes demarssal kényeszerítse lelkiismeretesebb gazdálkodásra.

Nem kevésbé fontos pontja a tárgysorozatnak az egymillió dolláros kölcsön ügyének kérdése. Megvitatás alá kerül még Savu vezetéki igazgató szerződésének kérdése, aki az előző tanács által megadott két terminusig nem szerezte meg mérnöki diplomáját és most újabb terminust kér. Sokra kerül azonkívül Dragos mérnök villanyos-erő ajánlatának megvitatása is.

Az ősz ujdonsága
a Dreher Hagenmacher sörgyár
őszü söre

Extra-Special

mindenütt kapható

n haris-
iposnál?
erencsét
POS-cég-
ait. Kap-
rdinand-

ppen az ellen-
it ő egyedül
hozadékot az
em és annak
jében egyenlő
el ugyezólván
t képviselik,
bban perhor-
— mondja
szabolátlanság
éb életviszo-
nek a gazda-
nem veinek,
vezelelme-
szűgszadasági

Tel-Áviv

m nagyon tet-
smeri azokat
elyeket ez a
en abban az
és más tekin-
yedik allij-h
már s csuc-
da, hogy ő,
lett a mező-
endő fejlődé-
kevésebbé sem

a fejlődés-
ő csirák látja
d sok szépet
y véli, hogy
y Palesztiná-
ejlődésnek és
az ember-
keresen vég-

odákat várni

alesztinában,
a legtöbbit
ő mulott el,
dők óta nem
g kell állapi-
a másikig és
t és a zsidó
tapasztalni.
t várni és
élul hitüzni,
odó országot
lakják. Meg-
ztina mindig
nunkánkban,
ktivára kel-
szetesen meg-
nában, mint
kereks és ku-
ogy egy ál-
minisztráció,
kevés ered-
inában sem
De ha mind-
t, akkor ugy-
natjuk a to-
lem, hogy a
vinni azokat
jesztettem és
t foghatunk

Hermann

keléskor egy-
enez József-
bél- és vár-
nál igen fon-
ermekliniká-
a kicsinyek
alkalmazták.
an és fűszer-

vizet?

Legol-
csóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fiokú let Str. Bariju 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Mojlilor
110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

A FILM

Blasco Ibanez érdekesítő leírása Holliwoodról. Blasco Ibanez, a spanyol író szemléletes képet fest a kaliforniai Hollywood mellett lévő mozivárosról, Los Angelesről, mely mindössze husz éve épült fel, mióta a mozi virágzik és az Egyesült Államok ötödik iparágává vált.

A nagy newyorki filmvállalatoknak sokat kellett küzdeniök a hudsoni telek szürke, ködös fényével, ennél fogva száraz, mindig kék eget, erős napot, világos légkört kerestek. Így telepedtek meg végül Kaliforniában, a franciskánus missziói régi területén, a spanyol miszionárusok által alapított Nuestra Señora-des-Los-Angeles templom mellett, mely manapság Los Angeles, a multimilliomosok téli tartózkodási helye.

Pár kilométerre töle a jelentéktelen mezőváros, Hollywood szintén nekilendült: most a mozi valóságos fővárosa.

Minden lakója mozisínész, vagy egyike azoknak a sok kisegítőknél, kiket megkövetel ez a hetedik művészet.

Minden filmgyárosnak van több hektárnyi területe, a bejáratnál egy hatalmas gözgéppel, mely a villamosságot termeli. Ott vas- és üvegépítmények emelkednek a magasba, hasonlatosak a vasúti pályaházakhoz: itt sokszorosítják a felvételt, melyeket a műtermekben pergettek le, vagy azokon az elhagyott mezőkön, ahol bűvös gyorsasággal pár nap alatt utcák, terek, egész városnegyedek keletkeznek, melyek nemsokára ismét eltűnnek, hogy helyet adjanak új építményeknek.

A rendező, aki folytonosan új moziállagok után futkos, jobban ismeri Hollywood statisztikáját, mint bárki. Tízezerénél több nő lakik itt, mind fiatal, egy sem csunya, mind öltözködik, elegáns és szép akar lenni. A férfiak sokkal kevesebben vannak.

Hollywood mellett mindig volt egy indián különítmény, a végtelen síkokon egy tábor, melyet a vörösbőrűek ősrégi törzse tartott megszállva. A törzsfőnöknek most festett bőrökkel ékes sátorában telefonja van s mikor a filmgyár indián statisztikát akar, valamelyik ügynökséghez fordul, az föltelefonozza a különítmény törzsfőnökét, akit Fekete Saanak, vagy Bölény Szemnek neveznek. A kerítések mögött a járókelő furca látványt lát. Ebben a műteremben az Eifel-torony emelkedik, a párisi Pont-Alexandre ivel egy ál-Szajna két partján. Amott a Doge palotát építették föl, a kis hídakkal ékes csatornával.

A „Varieté“ sajtóbemutatója. Tegnap este mutatták be a sajtó képviselői előtt a „Varieté“ című filmet a kolozsvári Select-mozgóban. Meg kell állapítani, hogy a legnagyobb várakozásokat is felülmulta ez a remekbe készült film, melynek meséje epúgy nélkülöz minden banalitást, mint a rendezése. Ugy képszerűség, mint színészi teljesítmény tekintetében annyit nyújt a „Varieté“, mint amennyit nyújtani ma a legjobb európai színpadok sem mindig tudnak. A film hangulata mindvégig szinte feszül a lázas eseményszerűségtől, minden mozdulat, minden tekintet, minden gesztus a szereplők belső nyugtalanságát adja vissza, a felvonások annyi drámaiságot, annyi élénkséget vonultatnak fel előttünk, hogy a szem alig bírja felfogni őket, a lélek alig bírja elrendezni sokrétűségüket. S a két főszereplő játéka: a Jamingsé és a Patty Liáé, valóságos élményt jelentett a nézők számára. Jamingo ama nagy művészek közül való, akik egy-egy tekintettel, egy-egy gesztussal egész lélekfolyamatokat tudnak megérzékíteni, mimikájukkal mélyebben a lélekbe markolnak, több vézetestet és tragikumot tudnak feltárni, mint amennyit sok színész hozsuzu tirádákkal sem tud elérni. Patty Lia megkapó szépsége, érzékiséget lehelő, buja aszonygyönyörűsége kiértett, intuitív, színjátszó képességgel párosul. A „Varieté“ ezenfelül megragad milliójének mozgalmasságával, pompás színerképeivel, jellemzetes alakjaival, azokkal a pompás beállítású felvételekkel, melyeknek élessége és képszerűsége önmagában véve is szenzációszámba megy. Bizonyos, hogy a „Varietének“ olyan sikere lesz Kolozsváron is, amilyenre a leghivatottabb mozihibitűék sem emlékeznek.

A Koch-bacillus, a spirocheta és a malária plasmodium a gyógyítás szolgálatában

(Berlin, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sem a politikai események, sem a közgazdaság szenzációi nem érdeklik annyira a német közvéleményt, mint azok a viták, amelyek most lángoltak fel az orvosi szaklapokban és az orvosegyesületek gyűlésein. Arról van szó, hogy lehet-e a siker kilátásával harcot indítani a tuberkulózis ellen — tuberkulotikus szérummal. Moeller berlini professzor kimutatja, hogy tuberkulózis csak tuberkulózis által gyógyítható. Szerinte a bőrtuberkulózis a belső szervek tuberkulózisával szemben immunizál és megfordítva, a belső szervek tuberkulózisa biztos védelem a bőrtuberkulózis ellen. Moeller gyakorlati emb., klinikus, aki téziséit beigazolandó, saját magát oltatta be egy tuberkulózis preparátummal. Virulens tuberkulózis-bacillusokat fecskendeztetett be felső karjába. Az a megfigyelése, hogy az ilyen oltások soha nem veszedelmesek és mindig hatásosak. Egy orvosgyűlésen közölte azt a megfigyelését, amit egy tengeri malacra tapasztalt. Az állatot háromnegyedéven át fokozatos adagolással oltotta be virulens tuberkulózis bacillussal. A tengerimalac, amelynek szervezete teljesen át volt itatva halálos tuberkulózissal, ettől a bajától kigyógyult. Moeller professzor 15 beteg próbálta ki a bőrön való tuberkulózis injekciót és másfél év alatt kitűnő eredményeket ért el velük.

A betegek közérzése javult, testsúlyuk gyarapodott, az éjjeli izzadás elmaradt. Röntgen-vizsgálatok után meg lehetett állapítani a tüdő javulását is. Moeller különösen csecsemők-nél ajánlja a fertőzés elleni védelemként új eljárását.

Másik korszakos orvosi találmány az, amiről dr. Schagel tett jelentést a szkirodalomban és az orvosi gyűléseken. Szerinte a malária elleni terápiával sikerült megtalálni azokat a fegyvereket, amelyekkel sikeresen lehet védekezni a parazitis progresszív ellen. Szerinte virulens szifilis bacillusokkal való oltás a parazitis esetekben sok sikerrel kecsegtet. Ezuttal az oltást azonban nem a véren való beszívogatással eszközölik, hanem egy nagyobb bőrfelületnek virulens anyaggal való erős dörzsölésével. Tíz eset közül hét esetben a spirochétákkal való gyógykezelés jelentékeny javulást hozott.

A gonorrhoea leküzdésére is egészen új gyógy-módot találtak, különösen a nőknél felbukkanó ilyen természetű makacs bajok ellen. Ezt a módszert Lenzmann professzor kultiválja. Paolenseit malária-kurának veti alá és eddigi eredményei rendkívül biztatók. Meg lehetett többekben állapítani, úgy férfiakon, mint nőknél egyaránt, a gonorrhoea teljes pusztulását.

A szegedi zsidók nem engedelmessékednek a pesti izraelitáknak

Titkos körlevelekkel harcol a pesti izraeliták hitközség a Palesztina-munka ellen

(Budapest, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még fel sem csundtak Magyarországon a pesti izraelita hitközség vezetősége által felidézett gimnásiumi botrányból, máris újabb épületes esemény foglalkoztatja a magyarországi zsidó közvéleményt. Az új botrány középpontjában is Léderer Sándor dr. és vezérkara áll, akik nemcsak a héber nyelv és a zsidó szellem ellen indítottak ekekeredett hadjáratot, de a legközépkoribb eszközökkel igyekeznek elgáncsolni a magyarországi zsidóság részvételét a Palesztina-munkában. Mialatt az egész világ zsidósága vállaltattnak muokhával dolgozik azon, hogy visszaszerezze a zsidóság számára a Szentföldet, addig a pesti izraelita hitközség titkos körlevelekkel felhívta magyarországi hitközségeket, hogy a Tóra előtti snóderolásokot, amelyek a Keren Kajemet részére történtek, a szentföldi chaluka céljaira fordítsák, nem pedig rendeltetését helyükre.

A szegedi válasz

Büszkeségére szolgál azonban a szegedi hitközségnek, hogy önértzetesen visszautasította Léderer Sándorék illetéktelen és lelkiismeretlen beavatkozását, amikor a titkos körlevelekre a következő választ küldte Budapestre:

A Pesti Izraelita Hitközség tekintetes Elöljáróságának

Budapest.

Szeptember hó 26-án kelt 11055-1926. sz. b. átiratukra tisztelettel közöljük, hogy a hitközségünknek Palesztina céljaira befolyó adományokat nem rezerválhatjuk a nagytekintetű Elöljáróság által megjelölt intézmények részére, mert ezek az adományozók intenciói szerint Palesztina egyetemes célját kell, hogy szolgálják.

Mi a Keren Kajemetben nem politikai szervezet látunk, amelynek céljai ellentétesek volnának a magyar zsidóság felfogásával, hanem egy oly organizációt, amely az egyetemes zsidóság boldogulásának megkönnyítése és a honából elűldözött zsidók letelepülési lehetőségének biztosítása körül fejt ki áldásos tevékenységet.

Felfogásunk szerint, zsidó kötelességünk mindent támogatni, ami a világszerte szorongatott zsidóság helyzetét megkönnyíti és hitközségünk anyagi erejéhez mérten mindent megtesz, ami e célt szolgálja, bárholnan jöjjön is a kezdeményezés.

Végtelenül sajnáljuk, hogy e kérdésben nem lehetünk egy véleményen a nagytekintetű Elöljáróság felfogásával. Reméljük azonban, hogy idő multával a dolgokat és viszonyokat helyesen mérlegelve, osztani fogják felfogásunk helyességét.

A nagytekintetű Elöljáróság szolgálatára mindenkor készen, vagyunk

Szeged, 1926 augusztus 31.

hittestvéri üdvözléssel:

Dr. Katona Dávid sk. Dr. Biedl Sámuel sk. jegyző. (P. H.) elnök.

Kudarcot vall az aknamunka

Az aknamunka tehát nem sikerült, mert Szegeden és általában a vidéki hitközségek távolról sem azonosítják magukat a Sip-utca zsidóellenes intencióival. Így például Miskolcon, ahol pedig egyáltalán nem boldogul a fehér kurzus, dr. Friedemann látogatása óta komoly Palesztinamunka folyik. Ugyanez a helyzet a többi városokban is, amelyek felbredt zsidó öntudatán és becsülettel dolgozni akarásán meg fog történi a pesti izraelita hitközség és az „Egyenlőség“ valamint az ezek köré csoportosult „izraelita“ dik'tatorok inkvizíciós erőlködés.

Maniu Gyula bejelenti az uralkodónak a fuziót. Bukarestből jelentik: Maniu Gyula kihallgatást fog kérni a királytól, hogy bejelentse a fuziót és egyúttal az uralkodó elé terjessze az új párt programját.

Az új állami költségvetés. Bukarestből jelentik: Megirtuk, hogy a pénzügyminisztériumban lázasan dolgoznak az 1927. évre szóló állami általános költségvetésről, amelyet legkésőbb október végéig be akar fejteni a kormány. Az előirányzat szerint, a CFR önálló költségvetésén kívül, az állami büdzsé 36 milliárd lesz, vagyis körülbelül 8 milliárddal több a tavalyinál. Ezt a különbözetet, mint ismeretes, a kormány a köztisztviselők végleges fizetésrendezésére, valamint a beszerzendő anyagok értékmérkedési alapjának tedezésére és más különböző célokra akarják fordítani. A büdzsé végleges összeget a minisztertanács fogja megállapítani. Az új költségvetéssel kapcsolatban elterjedt különböző hírekre vonatkozólag a „Viitorul“ jótörténet hírlapja jelent, hogy az új büdzsé csak 5 milliárddal lesz magasabb az előző évinél.

Tizen

A leguf

(New York titójától.) A igazgatója, a többi vagy a legmóki milliomosokban 11.400. Államokban emberre esik millió polgár háboru előtt pénzügyi nag. A statisztikai besa mindössze millió adófiz. Nem szá statisztika az rojja, akiknek csak jövedelm. Irayi tókéne

Egy

Tizen

(Bucuresti) ben tegnap vasárnap egy parasztokat a es felszölltött azokat szjejjel lamosaknak n vonult balták ellen. Borzalm aruok bódél. védjék maguk és csak húná, arról, hogy emberrel és a képt mutatja

Egy fel

(Oradea-M) Uj tudósító Kelet, h igazgatója felitert, a villam felfüggesztett vádiratot kész müvek igazg nagy felúnés. A vádiratr mosművek ig lönék és kává világitást eng nek több min. Ezután kif ködését, akine az igazgatóra, egyesek ajándó mint azt is, fogatu kocsi ezer lejébe ke

Vádpontját hogy Bazili M egyegyed mil vábblakban vé hivatalcs órák tokat végez.

Több kisebb mosművek pé tasztrófiának taléka van a váradon semm nincs honnan lesztetését a vill dig kötelezets százezer lejre. Ezután Po hogy a Ferdin

Malária ban

ult, testsúlyuk
maradt. Rön-
tett állapítani a
ben csecsemők-
memként új el-
ány az, ami-
skirodalomban
te a malária
áni azokat a
a lehet véde-
llen. Szerinte
oltás a pra-
getet. Esuttal
aló beszíváro-
nagyobb bör-
erős dörzsölés-
a spirochéták-
eny javulást

szén új gyógy-
él felbukkanó
ellen. Ezt a
ultiválja. Paol-
eddiggi ered-
hetett több-
nőkön egy-
át.

ednek

unka ellen

e kérdésben
a nyugtekin-
méljük azon-
kat és viszo-
ztani fogják

di Samu sk-
lnők.

aknamunka

erült, mert
közégek tá-
a Sip-utca
Miskolcon,
gul a fehér
óta komoly
a helyzet a
bredt zsidó
arásán meg
az „Egyen-
riósult” iz-
dóssa.

urakodó-

Mania Gyula
bejelentse a
esse az új

Bukarest-

ügyminisz-
927. évre
n, amelyet
fejezni a
CFR önálló
é 36 mil-
árddal több
alnt isme-
véglezes
szerzendő
fedezésére
fordítani.
zertanés
éssel kap-
re vonat-
slyról je-
milliárdal

Tizenegyzernegyszáz dollármilliomos él az Egyesült-Allamokban

A legújabb statisztika szerint három amerikai embernek évi 12 millió dollárnál magasabb jövedelme van

(Newyork, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A washingtoni statisztikai hivatal igazgatója, Mac Coy most tette közzé a legújabb vagyoni statisztika alapján az Egyesült Államok milliommósairól szóló kimutatást. E hivatalos kimutatás szerint az Egyesült Államokban 11.400 dollármilliomos él. Az Egyesült Államokban e statisztika szerint minden millió emberre esik 95 milliommós. 1923-ban minden millió polgárra csak 77 milliommós esett. A háború előtt összehasonlíthatatlanul kevesebb pénzügyi nagyság élt túl az Océánon, mint ma. A statisztikai hivatal kimutatása szerint 1914-ben mindössze 41 pénzmágnás esett minden millió adófizető polgárra.

Nem szabad elfelejteni azonban, hogy a statisztika azokat is a milliommósok közé sorolja, akiknek nincs ugyan nagy vagyonuk, csak jövedelmek felelnek meg egymillió dollárnyi tőkének. A tizenegyzernegyszáz mil-

liommós között tehát bizonyára vannak olyanok, akik milliommósok anélkül, hogy meg lenne kézpénzben, vagy vagyonban a millió dollárjuk. Ezek közé sorolhatók a pénzintézetek magasállású főtisztviselői, nagyvállalatok igazgatói, akik évente ötvenezer dollár jövedelem fölött rendelkeznek. A statisztika szerint 74 nagyiparos, nagykereskedő, trösztvezér, nagybirtokos és bányatulajdonos él az Unió területén, akik évi négytízmilliónál magasabb jövedelmet húznak vállalataikból. Azonban mindössze három krószus él Amerikában, Ford, John Rockefeller és egy harmadik, akinek nevét a statisztikus nem árulja el, akik évente 12 millió dollárnál magasabb jövedelmet élveznek. Az egyes államok közül Newyork államban egyedül 2800 milliommós él. Utána következik Pennsylvania állam 1055 milliommóssal és Kalifornia 500 milliommóssal.

Egy regáti községben szétrombolták a zsidó árusok bódéit

Tizenöt zsidó megsebesült. Egy antiszemita agitátor hűcelte fel a tömeget a zsidó vásárosok ellen

(Bucuresti-Bukarest, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jászmezei Parliti községben tegnap véres zavargások játszódtak le, amelynek az volt az oka, hogy az ottani országos vásáron egy ismeretlen fiatalember nagy szónoklatot intézett a falu lakosságához, amelyben a parasztokat a zsidók ellen uszította. A fiatalember a legvadabb kifejezésekkel illette a zsidókat és felszólította a román vásárosokat, hogy támadják meg a zsidó árusok bódéit és rombolják azokat széjjel. A parasztok és a vásárosok, akik előzőleg kocsmákban töltötték az időt, hajlamosaknak mutatkoztak a tanács követésére és nem telt bele egy negyedóra, egész tömeg vonult baltákkal, vasvillákkal, bukkabotokkal a vásártér másik oldalán felállított zsidó sátrak ellen. Borzalmas pusztítás vette kezdetét, amelynek során egymásután omlottak össze a zsidó árusok bódéi. A zsidó árusok mindent elkövettek, hogy a feldühödt csöcselékkel szemben védjék magukat, de még így is tizenötön közülük megsebesültek. Ezek közül hárman súlyos és csak hónapok múlva gyógyuló sérüléseket szenvedtek. Ebben a pillanatban még nincs hír arról, hogy a községi hatóságok bármilyen eljárást is fogantatosítottak volna az uszító fiatalemberrel és a romboló parasztok és vásárosokkal szemben. Parliti község vásártérs a pusztulás képét mutatja. A zsidó lakosság kára rendkívül jelentékeny.

Egy felfüggesztett tisztviselő vádirata a nagyváradi villamosművek igazgatója ellen

(Oradea-Marc-Nagyvárad, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette annak idején az Uj Kelet, hogy a nagyváradi villamosművek igazgatója felfüggesztette állásától Popa Demetert, a villamosművek tisztviselőjét. Az állásától felfüggesztett tisztviselő most egy terjedelmes vádiratot készített Bazili Mihály, a villamosművek igazgatója ellen, ami Nagyváradszerte nagy felhívás keltett.

A vádiratnak első pontja az, hogy a villamosművek igazgatója sok nagyváradi vendéglőnek és kávéháznak ingyenes, vagy jutányos világítást engedélyezett és ezzel a villamosművek több mint ötvenezer lej kár okozott.

Ezután kifogásolja Mihoc alstámvevő működését, akinek jogtalanul nagy befolyása van az igazgatóra, majd ezzel vádolja Bazilt, hogy egyesek ajándékokat kaptak a villamosműtől, valamint azt is, hogy az igazgató jogtalanul kétfogatú kocsi tart, amely körülbelül százhusz-ezer lejébe kerül évenként a villamosműveknek.

Vádpontjának egyik része azzal foglalkozik, hogy Bazili Mihály renumerációja körülbelül egynegyed millió lejt tett ki évenként. A továbbiakban vádolja az igazgatót azzal is, hogy hivatalos órák alatt privát szakértői munkálatakat végez.

Több kisebb vád után rátér Popa a villamosművek pénzügyi helyzetére, amelyet katasztrófiának mond. Temesváron tízmillió tartaléka van a villamosműveknek, míg Nagyváradon semmi sincs és így az óriási deficitet nincs honnan fedeznie. A Turbó-generátor törlesztését a villamosmű nem tudja fizetni, pedig kötelezettsége ma már ötszázmillió hat-száz-ezer lejtére rug ezen a téren.

Ezután Popa azzal vádolja az igazgatót, hogy a Ferdinánd király-uton egy csillárüzlet

átvételéért 160 ezer lejt fizetett lépési díj. Ötszáz-ezer lejt költött a berendezésre és 600 ezer lejtére rug a csillárok és körték beszerzése, holott tudvalevő, hogy a villamosműveknek 80 ezer körtéje volt raktáron.

Popa vádiratát azzal végzi, hogy minden egyes tételre vonatkozólag a legbátrabb vizsgálat elrendelését kéri.

Mozik műsora október 14-én
Előadások minden mozgóban d. n. 3 kor kezdődnek

Select-mozgó
Közhívatatra ma mutatja be utoljára
Fekete angyal
C. nagyszíri filmet. Rendezte G. Fitzmaurice. Főszerepben Ronald Colman, a „Fehér Apáca” filmből ismert művész és a gyönyörű Bauky Vilma. Monopol Metro
Holnap a szezon legnagyobb filmje
VARIETE
Főszerepben a jelenkor leghíresebb művészei:
Lia de Putty és Emil Janings.

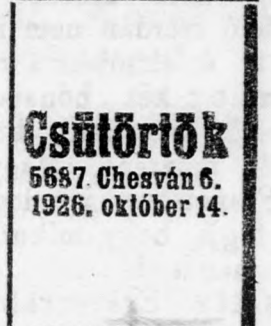
Urania-mozgó
Október 14-én mutatja be a közkedvelt Ellen Richter filmművésznőt
Hercegnő szeszélyei
Nagyszíri kalandorfilmben. Monopol

Apollo-mozgó
Október 14-én mutatja be utoljára Rudolf Valentino szeretett művészt
Lánca verő asszony
filmben. Monopol Ulpia

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

mai napló



— **Mária királyné üzenete.** Bukarestből jelentik: Az „Universul” mai számában közli Mária királyné következő üzenetét hajóraszálása alkalmából: „Abban a pillanatban, amikor két gyermekemmel Amerika felé indulok, gondolataim drága hazám felé szállnak biztatva azt, hogy szelíd képe folytonosan kísérni fog utazásom idején, mint legszentebb gondom. Szívem mélyéből mondom: a viszontlátásra. Mária”.

— **Háromszáz-ezer lejes sikkasztással vádolják a kolozsvári Mercur bank tulajdonosát.** A fenti cím alatt lapunk tegnapi számában közölt cikkünkkel kapcsolatban a cikkben szereplő Antos Béla, a Mercur bank volt tulajdonosa és igazgatója, ma délután megjelent az Uj Kelet szerkesztőségében és közjegyzői okmányt mutatott be, amely szerint szeptember 24-én a bank tulajdonosa A. Vlad nyugalmazott kereskedő kimondta a vállalat likvidálását. Ő ez időtől kezdve kivált a banktól, amit a bank nyitléri közleményben annak idején közölt is. A közjegyzői okmány 3 ik pontja megállapítja, hogy egyik fél sem támaszthat a másikkal szemben büntetőjogi igényeket. Antos éppen ezért bosszu művének tulajdonítja ezt a feljelentést, amit azzal is igazolni kíván, hogy a bíróság, amelyhez már szeptember 21-én adták be a feljelentést, csak mint tanút fogja őt ebben a kérdésben kihallgatni és ellene vádat nem emel, ami már egymagában is kizárta teszi azt, hogy sikkasztási követelt volna el. Antos ellen tehát a bíróság vádat nem emelt és a feljelentésben foglalt adatok bizonyítva nincsenek és így ő csak mint tanu szerepel ez ügyben.

— **Száz-ezer német hajó lépte át a holland német határt.** Berlinből jelentik: Szeptember 27-ikén a százezredik hajó lépte át a német-holland határt az 1920–1926 évi rajnai hajózási forgalomban. A rajnai hajózási történetében ez a szám példa nélkül áll. A forgalom óriási megnövekedése az angol szénstrájkjal van kapcsolatban, amelynek következtében hatalmasan megnövekedett a német szénkivitel.

— **Bukarestben vád alá helyeztek két bírót, akik pénzt fogadtak el a felektől.** Bukarestből jelentik: Nagyszabású bűnügyi foglalkoztatja most a bukaresti közvéleményt. A bűnügy annál érdekesebb, amennyiben szereplői maguk az ilfovi törvényszék bírói. Az ilfovi törvényszéknél ugyanis súlyos visszaélésnek jöttek a nyomára. Két bíró azzal vádolnak, hogy pénzt fogadtak el polgári peres ügyekben. Az igazságügyminiszter a legszélesebbkörű vizsgálatot rendelte el.

— **A pécsi Aviva műsoros teadélutánja.** Tadósitónk jelenti: A nemrég megalakult pécsi Aviva megalakulása óta minden zsidó munkából igyekszik kivenni a részét. Így először folytatott le Pécsen sékelkezést, rendszeres K. K. L. munkát végez és csak nemrég rendezte meg nagy sikerrel első kulturális estjét. Most az Aviva rendezési a műsoros teadélutánokat. Az első ilyen műsoros teadélután október 10-én rendezte meg Braun Ignác lelkes elvívárunk házában, aki nejevel együtt igazi zsidó vendégszeretettel fogadta a nagy számban megjelent vendégeket. A teadélután keretében belül Pető Tibor tartott előadást a zsidóságnak az épülő Palesztinával szembeni kötelességeiről és ismertette a chaluc ideált, a chalucmunkát. Pollák Manó és Kramer Kató avivák szavaiat és az aradi gúrcsapat háború énekzsámaj egészítették ki a nagy tetszéssel fogadott műsort. Az első teadélután tiszta jövedelme a chalucalapot fogja gyarspítani.

— **Revízió alá veszik a francia-magyar kereskedelmi szerződést.** Budapestről jelentik: A magyar kormány nevében báró Korányi Frigyes mintegy tíz nappal ezelőtt jegyzéket nyújtott át Párisban, amely szerint Magyarország kéri a francia-magyar kereskedelmi szerződés revízióját. A tárgyalások megkezdésére október 15-ét ajánlották a magyarok, de most úgy értesülünk, hogy a revíziós tárgyalások halasztást szenvedtek. A francia kormány válasza ugyanis nem érkezett meg és így a magyar delegáció szerdán nem is indult utnak. A megállapodás értelmében a revíziós jegyzék átadásától számított két hónapon belül kell újabb meg egyezést létesíteni, különben a szerződés érvényét vesztené. Magyarországon remélik, hogy Franciaország a legközelebbi időben belül közölni fogja, hogy mikorra kívánják a tanácskozások megkezdését.

— **Millió tűz Érkeserűben.** Tudósítónk jelenti: Hatalmas tűz pusztított szombat éjjel Érkeserű községben, amely két családot koldusbotra juttatott. Lelőle Jakab kereskedő lakása szombat este 10 óra tájtán egyszerre több helyen kigyulladt. A szaraz, eszes időben a tűz azonnal áhrapódzott Balog Gábor kizsugda házára, amely szintén porig leégett. A tűz teljesen elpusztította a két ember házáat, magáráját, istállókat, egy vagon buzát, kétszázötven nádas tengerit, 30-40 mázsa dohányt, gazdasági felszereléseket. Semmit sem tudtak megmenteni, egy, hogy a két ember most már koldusi indulhat, mert az idei termésük teljesen elpusztult. A tűz lóág — már amilyen egy kis faluban szokott lenni — (csak arra vigyázzon, hogy a tűz tovább ne terjedjen). A tűz még vasárnap este is tartott. A község segítségére csupán az értesítők jöttek ki, azonban már ők sem tudtak segíteni. A kár meghaladja az egymillió lejt. A tűz minden valóságosság szerint gyújtogatás okozta. A tettesek után megindult a nyomozás.

— **A besztercei sómércok kultúrestélye.** Tudósítónk jelenti: Szombaton este a besztercei sómércok jól sikerült és nívós műsoros estélyt rendeztek. Pistiner Ábrahám megnyitó beszédében a cionizmus fejlődéstörténetének rövid vázlatát adta, majd rámutatott a jelenlegi súlyos palesztinai krízisre, kérve a zsidóság támogatását. A műsor többi pontjai: „A két vándor“, „Az örök“, Karinty „Drémé“, „ja“, „Halálná a mamám“ egy felvonás a vigjátékok voltak, amelyekben Rotschild Éva, Schullinger Annus, Braver S., Scherf S. Mihály és Fuchs arattak nagy sikert. Landesmann kitűnő produkált. Az estélyt a „Hatikva“ zárta be, mely után reggelig tartó tánc következett. Említésre méltók Herichmann, a Barisszia rostrisonja, valamint a „Barkochba“ tagjai, akik fáradhatatlan munkájukkal nagy mértékben hozzájárultak az estély sikeréhez.

— **Előkészületek az Árvagondozó országos konferenciájára.** Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó országos konferenciájának előkészítő munkálatai már befejeződtek. Az egyes vidéki helyi csoportok megtartották helyi közgyűléseiket és megválasztották delegátusait. Amint a központi irodához beértek a javaslatokból kitűnik, minden helyi csoport teljes mértékben élt delegátusválasztási jogával és a jelek szerint az idej konferencián az eddigieknél is népesebb lesz. Különben az idej konferenciára az árvagondozó életében egy új határkövet fog jelenteni. Három — az egész árvagondozásra döntő jelentőségű javaslat kerül tárgyalás alá. Ezek: egy árva leány tanonc otthon létesítése, egy általános nyaralótelep vétele és egy országos pályaválasztási tanács megszervezése. A konferencia legfontosabb referátumai lesznek: 1. Antal Márk: Tanulmányi jelentés az árvákról. 2. Gáfric Adólf: Jelentés a tanonc otthonról. 3. Dr. Leitner Fülöp: Egészségügyi jelentés. 4. Sipos Jenő: Jelentés a női ipari tanfolyamokról. 5. Jelentés az Országos Tanonc-otthon Alapról — Weisz Béla. A konferencia ünnepélyes megünyitője a hó 18-án, hétfőn délelőtt 9 órakor lesz a cluji iparkamara dísztermében.

— **A Crédit Lyonnais újabb részvény kibocsátással védekeznek a külföldi „betörések“ ellen.** Párisból jelentik: A Crédit Lyonnais tudvalegileg többször vette már elejét újabb szavazati jogi részvénykibocsátással a külföldi „betörés“ kísérlésének. Egy ilyen kísérléssel van kapcsolatban az is, hogy az eddigi 500 ezer részvényen felül most 10 ezer darab részvényt bocsátanak ki, amelyek 30 ezer, sőt némelykor 60 ezer szavazati reprezentálnak a régi részvényesek 50 ezer szavazatával szemben. Az új részvények után a rendez osztaléknak csak egyharmada jár.

— **Minisztertanács elé kerül a csernovitzi érettségi botrány.** Bukarestből jelentik: Davaleacu professor, a csernovitzi érettségi botrány szenvedő hőse megjelent Petrovici miniszterrel. Ismertette vele a történeteket és egyúttal az ottani közgazdasági hatóságokat szal vadóla meg, hogy felelősek a történetekért. Petrovici miniszter kijelentette, hogy kímélet nélkül fogják eljárni úgy az értelmi szerzők, mint a tettesek ellen. A legközelebbi minisztertanács foglalkozni fog ezzel az ügyvel.

— **Barisszianusok figyelmébe.** A Hitachdut Barisszia Nöszintja minden tévedés elszálatása és megelőzése céljából ezton is közli a Hitobabrutokkal, hogy a váradi cionista konferencia a kdmából nagyvezetésű Vaad-Harisonimot tart. A Jon-Habitachdut elhalasztására, amely körülbelül négy hónappal toldódik el, rendkívül komoly és fontos okok készítették a Hitachdutot, amelyekről a mai napon sőt káldott körlevelünk részletes felvilágosítást nyújt. A Vaad Harisonimot megvitátás alá kerülő kérdések pontos ágrá való tekintettel a Barissziák minél nagyobb számmal képviseltessek magukat.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Hévész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt.

— **Kaszárnyaszentelés az érmihályfalvi román-magyar batárnál.** Tudósítónk jelenti: Az érmihályfalvi áltamászó grancsár-szavadnak és vele együtt az érmihályfalvi községnek nagy ünnepe volt vasárnap. A barátói román-magyar batárnál dr. Roxin Tódor váradi ügyvéd, akiknek érmihályfalván földbirtoka és szeszgyára van, saját költségén kaszárnyát építtetett a határmenti grancsár-árok részére. Az ünnepegen megjelent a váradi hadt stparancnok, a dévai grancsárvezred tisztikara és a zenekar, továbbá az érmihályfalvi hivatalok vezetői Pop Jancu polgármester vezetésével. A felszentelési aktust Roxin Florian főesperes, szeszátor végezte fényes papi segédlettel. Ezton megkezdődött a tulajdonképeni ünnepség, mely mánsap reggelig tartott.

— **Turista kirándulás.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület f. hó 17-én (vasárnap) Győrke Márton vezetésével, hatóságilag engedélyezett kirándulást rendez a következő programmal. Gyűlközés a Mátyás ház előtt. Indulás reggel fél 8 órakor. Utirány Bakkerdő, Bercesényi turista ház, Mejláth-kut, Árpád-csoms, Kismagura és Szent János-kut. Élelmet mindenki hozzon magával. Ezen a szép kiránduláson kezdő turisták is részt vehetnek, amelyre vendégeket is szívesen lát az egyesület.

— **Eljegyzés.** Wiegner Sárka Cluj és Káhn Jenő Mausturul-Ungurac jegyesek.

— **Az első portugál zsidó hitközség megalakulása Antwerpenben.** Tudósítónk jelenti: Az Amezterdamból An werpenbe elszármazott portugál zsidók, akiknek marannus ősei még 1526-ban engedélyt kaptak V. Károlytól, hogy Antwerpenben letelepedhessenek és akik ezideig az amszterdami portugál zsidó hitközséghez tartoztak, most különváltak ettől és megalakították önálló hitközségüket. Belgiumban ez az első portugál zsidó hitközség.

— **Elgázolta a szekér.** Tudósítónk jelenti: Súlyos szerencsétlenség történt csütörtökön délután az érmihályfalvi és Körtvélyes közötti útságon. Albert János zsalaci garda beteg feleségével és sógorával az érmihályfalvi betivásárról hazafelétar ott. Amikor szekérével Érkörtvélyes alá ért, a község szélén lévő vendéglő udvarán a kuglix k zajtól a lovak megijedtek és az útszálen lező sürgönypónának nek rohanva, az árokba szaladtak. A beteg asszony leesett a szekérről és kisebb sérülésekkel kívül semmi komolyabb baja nem történt. Albert János azonban sógorával együtt a lócs közé került és a megvadult lovak a két szerencsétlen embert többszáz méteren a földön huzták. Állapotuk súlyos, de nem életveszélyes. Mindkettőjüket otthon ápolják.

Meiszett vizes pohár	4.50
„ pezsgős „	4.—
„ boros „	3.50
„ likörös „	3.—
Karlsbadi teás csésze	25.—
„ feketés „	18.—
6 szem. ebédlőkészlet	380.—

FISCHER üvegudvar, Cluj.

— **Megbűntetik a lakásukat be nem jelentő katonatisztek.** Bukarestből jelentik: A hadbíróóság nemrégén eljárás indítottak haterzer tartalék s tiszt ellen, mert nem jelentették be a lakásait. A miniszter most az óriási munkára való tekintettel elrendelte az eljárások törlését, egyben azonban köztudomásra hozza, hogy a jövőben a legszigorubb büntetéssel fogják sújtani a bejelentési kötelezettséget elmulasztó tartalékos tiszteket.

— **Százmillió rendkívüli hitel az aviatikának.** Bukarestből jelentik: A „Lupta“ értesítése szerint a kormány az aviatika számára százmillió rendkívüli hitelt szavazott meg. Ennek egy részét a jelenlegi anyag kijavítására fordítja, más része pedig az új Fokker reptülőgépek beszerzésére szükséges.

— **Szobrot emelnek Budapesten Makai Emilnek.** Budapestől jelentik: A napokban mult el huzonót eszterdeje, hogy Makai Emil az egykor népszerű magyar zsidó költő örökre lebonyta a szeméit és aztán holttestét hazaszállították szülővárosába, Makóra. Az irodalom sokáig gyászolta Makait, tressen maradt az a hely, amely ez az érdekeny és finom poéta volt, az országban is sokat emlegettek, mert mindenfelé olvasgatták írásait a költők, aki olyan rövid ideig élt, mindcsze harnincgy eszterdeig. Makait meg akarta menteni a hallhatatlanságnak Makó társadalma és 1918-ban a kisváros társad.lma szoborbizottságot alakított. A zéjlo események szobrán inkább az előkre terelték a figyelmet, mint a halott nagyságok iránti kegyeletre és így tressen maradt a szobor helye is a makói térségen. Most azonban, mint erről értesülünk, Petrovics György, Makó város volt polgármestere és mostani képviselője ismét hozzálátott a szobor akcióhoz. Elhatározta, hogy átazervei és hiszelesíti a szobor bizottságot, hogy nagyobb körben kelthessék fel az érdek ödést a szobor akció iránt. Szegény polá életében nem érte meg, hogy halh t.l.lenná avassék, meg kell tenni ezt vele a halála után, amely az élönl még szerényebb, nagyemléktü halottnak feltárl-nál kijár.

— **Kétszeres szállítási és vámkedvezményt élvez a Romániába szánt cseh papír.** Prágai tudósítónk jelenti: A csehszlovák kormány igen nagy kedvezményeket nyújt a pozsonyi vagy komáromi kikötőket át a Danán szállított újság és nyomópapírra. A Románia és Bulgáriába szállított papírküldemények után a kedvezmények kétszeresek.

SPORT

— **Haggibbor.** A Haggibbor vezetőség legutóbb tartott ülésén dr. Feitelhel József főtitkár és dr. Kepes Imre titkár elnökölése választotta meg. Elhatározta a vezetőség, hogy felállítja az egyesület szakszakosztályát. Jelentkezéseket dr. Erős Vilmos, a klub ügyvezető elnökke fogad (Rador távirati iroda, Kötö-utcs). A Haggibbor címére irányított levelek eszentul dr. Erős Vilmos ügyvezető elnök (Rador távirati iroda) címére küldendők. A Haggibbor ping-pong szakosztályának vezetői felkérlek azokat, akik ping-pongozni óhajtanak, hogy folyó hó 16-án délután 6 órakor a Palermo-kávéház emeleti termében lévő klubhelyiségben teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A gyűlés tárgyszorozatán szerepelnek versenyek rendezése, megfelelő helyiség kibérlése, asztalok beállítása és egyéb fontos kérdések.

Butor Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Siebold Fülöp** butorgyárában **Timisoara, II., Táviráda-u. 19. sz.**

Rayonképviselőt keresünk
prima márkájú **bánáti liszt** eladására. Gabonakereskedelmi Társaság — Timisoara, I. Hunyadi-utca 8.

* **Palesztinába készülsz?** Akkor már most rendelje meg a legújabb magyarul írt Palesztina-Egyiptom Utmutatót (Benedekert) az Uj Kelet Könyvosztályánál. Ára vászonkötésben, 200 lej.

szelvény
Az alant feltöltött megállapodást arra, hogy tükükben bevásárolt áruk szerkeskedő szelvényeivel legyenek városok zöljük.
Szatmár

Farkas kelengy lási iorrása.
Róth Armin keztyü, férfi és n tér 7 sz.
Fodor Zoltán önlegességek nag Kun és Keller áru mindenkor a Spitz Béla els áruk raktára, Pia Kramer Jenő egesebb kézimun

Vajda cipözle a legjobb és legta szeresheti be.
Klein Dezső Aki erre a hirdeté lék kedvezménybe

Grósz Herman áruháza szzmben Borgida Mikló mólcs, pezsgó, bo Grosinger és állandó nagyraktá Barna és Társ Korzó cukorka, Bratianu (Deák-té

Weisz és Schw 31. Mindennemü csillárok és égők Katz Testvérek lési anyagok legdu áruk mellett kaph

Gyene Adólf in vító műhelye. Pü

Fried Adólf Eg qen, Legdusabb ra Sighetul-Ma

Fischmann Nánd férfidivatúra és sz Jákober Armin t Voda 30.) szeresh nemü szükségleteit Salamon és Wier és gyermekdivat szeresheti be.

Weisz Jenő volt zium mellett). Elis forrás.

Somogyi Ferenc berendezési cikkek, tezés. Uvegesek.

Ha Szigetre jön, Büffet, ahol napo felvágottak kapható Fuchs Izidor cuke-cukorka különlegess beszerzési helye.

Pollák Ilona (Bo legolcsóbb forrása, Weisz Izidor (Str. áru és italok legol

Salzberger Joachi Voda 15.) Mindenté a legjobb kivitelben olcsó árral.

Varró Weisz Izidor, (Str. gyártmányú varrógé cikkek és az összes

Gerstel Márton é liánsok, arany és eszemővegek a legol

Glanczmann Adólf dan Voda 40.) Piper olcsóbb bevásárlási

Az Uj Kelet szelvénybevéltő helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fü szerkeszkedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevéltő helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

Szatmári szelvénybevéltő helyek

Nődivat, uridivat, kötöttáru

Farkas kelengye és vászonárak legolcsóbb bevásárlási forrása.

Róth Ármán „Gólya áruház” kötöttáru, harisnya, keztü, férfi és női fehérnemű. Olaita Bratianu (Deák-tér 7 sz.)

Fodor Zoltán harisnya, keztü, csipke, szalagkülönlegességek nagy raktára.

Kun és Keller — Püspöki áruház — Divat és rövidáru mindenkor a legjutányosabb napi árban kapható.

Spitz Béla elsőrendű női szövet, fehérnemű, mosóárak raktára, Piata Bratianu (Deák-tér) sarok.

Kramer Jenő női kézimunka üzletében a legkülönlegesebb kézimunkák is a legolcsóbban szerezhetők be.

Cipő

Vajda cipőüzletében (Püspöki áruház, Valent mellett) a legjobb és legártósabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Klein Dezső cipőüzletében a legdusabb választék. Aki erre a hirdetésre hivatkozik, még külön öt százalékos kedvezményben részesül.

Csemege, cukorka, fűszer, festék

Grósz Herman festék, lack és háztartási cikkek nagy áruháza szemben a színházzal.

Borgida Miklós fűszer, csemege, cukorka, déligyümölcs, pezsgő, bor és likőrárak. Városi bérpalota.

Grosinger és Grósz fűszer, csemege, festékárak állandó nagyraktára.

Barna és Társa cukorka üzlet. Színházzal szemben.

Korzó cukorka, csemege és déligyümölcs üzlet Piata Bratianu (Deák-tér) 14.

Villamos áru, szerelési anyag

Weisz és Schwartz Strada M. Viteazul (Rákóczi-ut) 31. Mindennemű villamos és vízvezeték felszerelés, csillárok és égők legjutányosabban szerezhetők.

Katz Testvérek. Csillárok, főzők, vasalók és szerelési anyagok legdusabb választékban a mindenkori napi árak mellett kaphatók.

Irógép

Gyene Adolf írógép vállalata és írógép speciális javító műhelye. Püspöki áruház.

Optikai cikkek

Fried Adolf Egyedüli optikus, a törvényszékkel szemben. Legdusabb raktár, legolcsóbb árak.

Sighetul-Marmatiei (Máramarosziget)

Divatáru, textil, kötöttáru

Fischmann Nándor (Str. Dr. Joan Mihály 5.) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség őrési választékba. Jakobér Ármán textil, szövöttáru üzletében (Bogdan Voda 30.) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fehérnemű szükségleteit.

Salamon és Wiesel divatáruház (Főter 7.) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be.

Cipő

Weisz Jenő volt „Bata”-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett). Elismert legszolidabb cipőbevásárlási forrás.

Üveg, porcellán

Somogyi Ferenc utóda üveg, porcellán és konyhaberendezési cikkek. Berendorfi alpákka-árus. Képkerekezés. Üvegesés.

Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Büffet”, ahol naponta friss és izletes sütemények és felvágottak kaphatók.

Fuchs Izidor cukorkaáruház, Főter. Bel- és külföldi cukorka különlegességek, tej- és húsnumiék legolcsóbb beszerzési helye.

Pollák Iloná (Bogdan Voda 40.) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban.

Weisz Izidor (Str. Dr. Mihályi 13.) Fűszer, gyarmatáru és italok legolcsóbb beszerzési helye.

Fogászat

Saltberger Joachim fogászati műterme (C. Bogdan Voda 15.) Mindenféle arany, platina és kaucsuk munkát a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett készíti olcsó árral.

Varrógép, kerékpár és sportcikkek

Weisz Izidor, (Str. Dr. Mihályi 13.) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, írógépek, sportcikkek és az összes alkatrészek beszerzési forrása.

Ékszerárak

Gerstel Márton ékszeráruház (Bogdan Voda 1.) Brillánsok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zseborák, szemövegek a legolcsóbb beszerzési forrása.

Illatszert, rasol

Glanczmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40.) Pipere cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása.

KOZGAZDASAG

A kormány gazdasági bizottsága elvben hozzájárult a vidéki értéktőzsdék felállításához

Engedélyezik a külföldi állampolgároknak, hogy romániai követeléseikre idegen valutában eszközöljenek jelzálog-bekebelezést. A mai minisztertanács dönt a brassói fegyvergyár felállításáról

(Bucaresti-Bukarest, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány gazdasági delegációja ma ülést tartott a kereskedelmi minisztériumban Garoflid elnökletével. A bizottság foglalkozott azokkal a kérésekkel, amelyek az idegen állampolgárok követeléseinek külföldi valutában való jelzálog-bekebelezésének engedélyezésére vonatkoznak. A bizottság megbízta Manolescu államtitkár a kérdés tanulmányozásával és az engedélyezés feltételeinek megállapításával.

A delegáció ezután több vidéki városnak értéktőzsde engedélyezése iránti kérvényét tárgyalta és elvben hozzájárult azokhoz. A tőzsdék létesítésének előfeltételeit később fogják megállapítani.

Végül a Brassó melletti fegyvergyár felállításáról tárgyaltak. A gazdasági tanács megszavazta a tervet, amelyet a csütörtöki minisztertanács fog ratifikálni. Targyalás alá került több apró ügy is, amelyekben azonban határozatot nem hoztak.

Arverési napló

Oktober 15 én délelőtt 10 órakor a kolozsvári erdőigazgatóság Piața Cuza Voda 3 alatti helyiségében nyilvános árverésre kerül a Sasmar megyében levő (Kápolnakeresztúr járás) P. opis község iskolájának tulajdonát képező 13 hektár területű erdő. A feltételeket Kolozsváron az erdőigazgatóságnál és Magyarlőposon az erdőszeti hivatalnál lehet megtekinteni. A hivatalos becsülés 112 775 lej. Az ideiglenes árarc 30 ezer lej. — Október 14 én délelőtt 10 órakor a kolozsvári dohányraktárnál mintegy 46 ezer méter használatlan papírvaszon kerül árverésre. A feltételek megtekinthetőek ugyanott. Október 18-án délelőtt 11 órakor áreljést tart a CFR kereskedelmi ügyosztálya Kolozsváron, Calea Victoriei 51 alatt 65 ezer darab különbéle típusú bulonra és 130 ezer darab ugyancsak különböző típusú kampóra. Ezeket a mennyiségeket az üzemi igazgatóság cökkenetheti, vagy felemelheti, esetleg több részre osztva is szállíthatja le. Biztosítékul a szállítvány 5 százalékát kell a pénzügyigazgatóságnál, vagy pedig a Casa de depoziterinél letétbe helyezni. — Október 17-én délután 2 órakor nyilvános árverés lesz az alsóhermegyei Săclari községében egy hid építésére a Săclari—Călnic közötti vicinális utat szelő Săbes-folyó fölött. Biztosítékul az ajánlatok 10 százalékát kell közpénzben, vagy értékpapirokban deponálni. Az előirányzott költségvetés a hidak 300 ezer lej. A tervezetek és árverési feltételek az árverés helyén megtekinthetők naponta 8—12 óra között. — Október 21-én délelőtt 11 órakor az ipari és kereskedelmi minisztérium vezető államtitkári irodájában sürgős jellegű árverésre kerül körülbelül 500 vagon tűzifa, nagyrészt bükkfa, a brassómezei Poniá köz ég erdejéből, amely a marosillye—lugosi vonalon fekszik. Az átvétel a „Margina”-művek udvaráról történik. A feltételek megtekinthetők a vajdahunyadi állami

üzemeknél, valamint az említett államtitkár-ságnál — Október 30-án délelőtt 10 órakor az alsóhermegyei Szászsebereny nyilvános árverés lesz az erdőigazgatóságnál 1131 darab kiszáradt és kidőlt fatörzsre a Valea Sadului állami erdőből. A faanyag becsülési értéke 49,245 lej. Ideiglenes garancia 12 315 lej. A feltételek megtekinthetők a szászseberenyi erdőigazgatóságnál, valamint a valea lotru-ii erdőszeti hivatalnál Nagyszeberenyben.

Erdélyből összesen 65 vagon gabona vár kivitelre. Tegnap számunkban megírtuk, hogy az ország különböző vasuti állomásain közel négyezer vagon gabona vár exportálásra. A vasutügyi vezérigazgatóság legújabb jelentése szerint a külföldre irányított gabonakészletek Erdélyben október 12-én a következők voltak: A szatmári üzemi igazgatóság területén 30 vagon buza és 7 vagon kukorica van leraktározva. Rost és zab nincsen. A brassói üzemi igazgatóság területén 28 vagon rost vár elszállításra. Buza, zab és kukorica nincsen. A kolozsvári, aradi és temesvári igazgatóságok területén semmilyen gabonát nem raktároztak le export céljára. Erdélyből tehát összesen kivitelre vár 65 vagon gabona, míg a felmaradó mennyiséget a Ragából, Beszarabiából és Bukovinéből indítják külföldre.

Uj ipari almanachot ad ki az iparügyi minisztérium. Bukarestből jelentik: Az iparügyi minisztérium elhatározta, hogy 1927-re ujjonnan kiadja a romániai iparvállalatok almanachját. Ezen ezért a minisztérium felkéri főleg azokat az iparvállalatokat, amelyek a tavalyi jegyzékből kimaradtak, vagy pedig téves adatokkal szerepeltek, esetleg tavaly óta bizonyos változásokon mentek keresztül, hogy a szükséges adatokat a lehető leggyorsabban küldjék be egyenesen a minisztériumba, vagy pedig az illetékes iparügyi inspektorátusokhoz. Az új almanach tartalmazni fogja többek kö-

Tőzsde

Bár a lej Zürichben egy arnyalattal javult, a devizapiacra érezhető szilárdulás állott be. Az árfolyamok a következők:

Devizák	Valutapiac 1926 Október 13 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3615—3630	—	—	676	361 ¹ / ₄	13799	13695	65437	
N-wyork ..	185—187	51762	51765	3498	187	71410	70860	3385	
London	908—912	2511	2511	169 ³ / ₄	913	3484 ¹ / ₂	3488 ¹ / ₄	16422	
Páris	540—545	1485	1482	—	535	2030	2018	97	
Milano	755—765	2075	2055	188 ³ / ₄	755	2815	2798	134 ¹ / ₂	
Prága	553—558	1532 ¹ / ₂	1532 ¹ / ₂	—	554	2115	2099 ¹ / ₄	—	
Budapest ..	—	7250	7250	—	2630	—	9926	47462	
Belgrád	—	915	915	—	835	1261 ¹ / ₂	1252 ¹ / ₄	5985	
Bukarest ..	—	277 ¹ / ₂	277 ¹ / ₂	1855	—	382	379	1812 ¹ / ₂	
Varsó	—	58	58	—	—	7940	7840	375	
Bécs	2655—2665	7305	7305	—	2660	10074	—	47785	
Berlin	—	12310	12320	—	4520	16999	16866	80565	

Száz lel árfolyama: Zürich 276, Páris 1855, Budapest 38200, Bécs 37900, Prága 1812¹/₂.

zött azt is, hogy minden egyes gyár évente mekkora kapacitással rendelkezik minden egyes gyártott cikk előállításában.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara új a'le'ndöke. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara keddi tanácsülésén töltötte be az ipari a'le'ndöhi állást, amely eddig sok o'vódásra adott alkalmat. A választásnál győzött a kisebbség álláspontja, akik a pártumnak megfelelőleg ezt az állást a maguk számára akarták és az új a'le'ndök Sullovița Jakab fatermelő let.

A Kereskedelmi Kamarák Szövetségének kolozsvári közgyűlése. Mint ismeretes, a Kereskedelmi Kamarák Szövetsége október 18-án tartja meg közgyűlését Kolozsváron. A délután 3 órára kitűzött közgyűlésnek mindössze két tárgya van: az ezévi beszámoló és a jövő évi költségvetés előkészítése.

Meghíusultak a nemzetközi fakartali megállapításáról folytatott tárgyalások. Budapestről jelentik: Azok a tárgyalások, amelyek egy nemzetközi fakartali alaktására már két éve húzódnak, teljesen meghíusultnak tekinthetők. Az oka ennek az, hogy ebben a számban úgy Romániában, mint Csehszlovákiában és Jugoszláviában igen sok a kék és középtermelő, akiket nem sikerült egységes megsejválni.

Társ kerestetik 4-100,000 leivel egy igen jól bevezetett, nagy vevőörrel rendelkező fadóhoz és fadókereskedőnek a legjobbat. A gyár esetleg eladó és igen kedvező feltételekkel. Fadókereskedő jelige alatt a kiadó továbbit.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Jászai-émlékünnep a kolozsvári Magyar Színházban. Kedden este a kolozsvári Magyar Színház gyászünnepet rendezett Jászai Mari, a nagy magyar tragika emlékére. Dr. Janovics Jenő igazgató mélyenjáró beszédében méltatta a magyar színészetnek azt a klasszikus korát, amikor lelke, föllendítője, fejlesztője és megújítója néhány kiváló színművész élén Jászai Mari volt. Jellemző az elhunyt színész sájtósan nagy művészetét, amely az élmények nagy erejével horgonyozta be magát magyar generációk szívébe. A nagy hatású fogódott beszéd után a Bánk bán és Ember tragédiájából adtak elő egy-egy felvonást.

A nagyváradi színtársulat kétnapos érmihályfalvai vendégjátéka. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi színház szerződés nélküli tagjai vidéki turnéjuk közben Érmihályfalvára érkeztek. Kétnapos vendégjátékuk alatt a közönség zafoltság megtöltötte a mozihelyiséget, ahol előadásaikat tartották. Az Iparos Othon vezetősége erre az alkalomra ingyen bocsátotta részükre a hatalmas mozi-termet. Csütörtök este a Maria grófnőt, szombat este a Csókos asszonyt játszották óriási sikerrel. Az előadások a színtársulat legjobbjai vetek részt. Horvát Mici, Kőrösi Juci, Barna Anci, Madaróé, Paládi Rózi, Tompa Béla, Hevesi Miklós, Kornai Sándor, Misoga László, Stoll Béla és még többen. Mindkét este az előadás után a Kispipa-vendéglőben bankett volt a színészek tiszteletére, ahol igen sokan megjelentek.

Chirvai Septimiu hangversenye Érmihályfalván. Tudósítónk jelenti: Alig egy pár napja, hogy a váradi színtársulat tagjai elmentek és máris újabb műsorvezetben lesz része az érmihályfalvai közönségnek. Szombaton este Chirvai Septimiu az Erdélyszerte ismert kiváló operaténés, a bécsi Volksoper bassistája tart hangversenyt az érmihályfalvai Iparos Othon mozi-teremben. Az előadás iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. A hangverseny zongorahírszót Gassner Béla úrnő látja el, kinek ezen a téren nagy sikerei vannak.

A színházi iroda közleményei. Paganini. Csütörtökön este lesz a bemutatkozó előadása a Lehár legújabb és kétségtelenül legértékesebb zenei műve, a Paganini c. operett-

nek. A világhírű zeneszerző ebben az operettjében önmagát multa föl olyan szép és grandiózus zenéjű operetttel. A Paganini már hetek óta készül az operettegyüttes és a főpróbán már szinte eldönthetőnek mondható az a siker, amely végül is érte addigi karrierjét.

- Heti műsor
Csütörtök: Paganini (Lehár legújabb operettje. Először. Karácsonyi, Tolnay, Iház fellépésével. A soló-számokat Adler Nándor heggedűművész játéza Premierbérlet 14. Sorozat 83.)
Péntek: Paganini (Napibérlet 15 sz. A. Sorozatszám 84)
Szombat d. u. fel 4-kor: Piros bugyellár. (Az első ifjúsági előadás. Leszállított helyárak. Bevezető előadást tart dr. Pálffy tanár. — Szentgyörgyi és Tolnay Andor fellépésével. Sorozatszám 85)
Szombat 7-kor: Szomorúságának énekese (Bérlet-szűnet. Rendes helyárak. Sorozat 86)
Szombat 9-kor: Paganini (Napibérlet 15 B. Sorozatszám 87.)
Vasárnap fél 8-kor: Csizmadia mint kiseret (Szentgyörgyi István fellépésével. Leszállított helyárak. Sorozat 88)
Vasárnap 6-kor: Dolly (Neményi Lili, Iház és Leővey fellépésével. Leszállított helyárak. Sorozat 89.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Paganini (Bérlet-szűnet. Sorozat 90)
Hétfő: Paganini (Bérlet-szűnet. Sorozat 91)

APRÓHIRDETÉSEK

Égyszerű kísérlet egy sző 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legjobb spróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja (ha fennmarad). Eljegyzési bírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej
Ó ásségéd, jó munkás állást keres. Leveleket Szombat szabó" jeligéve a kiadóba kár. 1911
Forgalmas fűszerüzlet, itelméréssel, trafikál, lakással és butorral azonnal átadó. Potoszmán, Bistritia. 1913
Fiatal segéd, aki a fűszer, vés, rővidára, üveg, festék és borszakmában már 4 éve dolgozik, állást keres, ahol szombatot megtartatja. Lehet utazó állás is. Ajánlatokat "4000" jeligére a kiadóba kár. 1916
Lakótársnő kerestetik zsidó családnál különb-járatú butorozott szobába a Póter közelébe. Cim a kiadóba.

BUNWALD

sz. Mr. Vahaj (völi Sztrai-a.) 2. Telefon 147
Üvegmosó, kő- és fűszer-gyár. Táblakövek rakatár és üvegüzemi vállalat. Előbbi táblák újrafon-csatornása 1007
Szoba-konyhás lakást keresek a belvárosban. Cim a Fraternitas nyomdánál, Str. Baron L. Pop 10.



Kitűző minőségű bivalytoj
garantált 100% október hó 1-től házhoz szállítva is kapható: Schwartz Ignác, Cal. Decebal 36.

Pályázat

Az aradi izr. neolog hitközség samesz-metszői állásra pályázatot hirdet. Az okmányok kálk-lően felszerelt ajánlatok f. évi október hó 22 ig nyújtandók be. Utiköltséget csak a meghívott-nak térítünk meg.
Arad, 1926. október 11. Az előjár'ság.

Pályázati hirdetés

A tárgya ure i statusquo hitközség Talmud-Tó a iskolájánál egy tanító (melamed) alkalmaztatik, aki képes izri, chimis és rásit tanítani és aki a román, magyar és német nyelvet bírja. Fizetés megegyezés szerint. Okmányok felszerelt pályázati kérvények f. hó 20 ig intézendők
Elekcs József elnökből Sr. Cuza Voda 34.

Hölgyeim!

Bársony-ös filz modellek érkeztek az
„IDEAL“ kalapszalomba
Feltűnő olcsó árak. Filz és bársony átalakítások gyári áron 48 óra alatt készülnek. Cluj, R. Ferd. 8.

Csak egy bélyegzőt

rendeljen az új bélyegzőt és az összes bélyegzőszükségétét ott fogja beszerezni, mert legjobb
legoiesobb és finom izléses műatában vezet
Glück A. Cluj, Calea R. Ferdinand 65. (a Szigurancával szemben.) Vidéki ügynök magas díjjal felvételk

Csomagoló

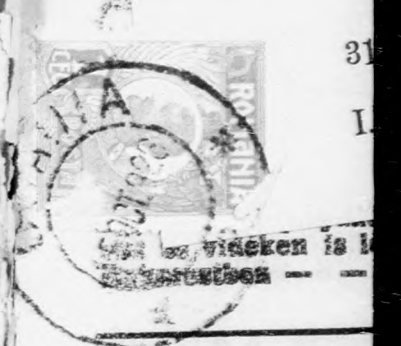
ládák
és mindennemű posta, kikötés ládák jutányosan becserezhetők az

Optima

ládagyárban
ECKSTEIN és RÓTH — ORADEA
Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 101-103.
Telefon 9-99.

Ingyen van a ZEPHIK kályhája,

mert vételára a legrövidebb idő alatt megtérül tüzelőben!
Fűt egy szobát
10 kg. fával 24 órán át.
Gyártja Szántó Dezső és Fia Erdély és a Bánát leg'gibb és legmegbízhatóbb redőny és kályhagyára, Oradea, Strada Marososi 8. sz. — Telefon 431.
Acéllemezz-redőnyök!
Esslingeni faredőnyök a legjobb hitvelben.



A cse

Hetek óta tartó új kormánya van. Az egyetemes dem-jelent különbözőbb alakulat, mert a b-nem is kifejezett mindezesre erő európai s'jto em-mégis nagyobb jel-ként annak tudha európai kormányo-essét, amikor kiseb-teri társakat kap-t részt egy kormány

A csehszlovák zúsnak megértés megimernünk azt ameyet a mult e Tudvalevő, hogy a ban a kormányvá köztársaság, mig volt hivatalnok ko-vezetésével. Enne az, hogy a prágai egyetlen pártnak ahhoz, hogy töb három négy párt a legnagyobb pár haladjja meg a ne-lasztásokon, mint minc párt indult 15 nek sikerült m

Még komplik-hogy az összes m-negyede fölött a k-hogy a parlament kisebbségek állana száz képviselője k-ven, amely szám 73, a magyarokra gondoljuk, hogy természetesen be-szociálisák is, 12-zik, azonnal vilg-mai parlamenti teljes lehetetlens-mányozni.

Az immár má-lódó kormánykri-ujra és uja próbá-mányt alakítani a-léptek koalícióra sebbségekkel, am-megbosszulta ma-Nem volna tehát kat gyujtani a n-Európában immá-nagy megisztelte-bársonyszékbe.

Jelen esetben tele a prágai ko-következménye-zetnek. Am, ha k-i, mégis megny-hogy a rémet m-ledőt ama előité-ket az európai t-kisebbségek irán politikai érettség-jelenti az a gaz-tálta kabinetjéb-ság, amellyel a-gesebb nacionali-ták. A cseh köz-lesz meggyőződ-niszterek sem r-nek, mint a töb